

LBRIS

We know
books

Jan Gehl

VIAȚA ÎNTRE CLĂDIRI

Utilizările spațiului public

Traducere de Silvia Gugu

igloo

Prefață	7
1. VIAȚA ÎNTRE CLĂDIRI	
Trei tipuri de activități în aer liber	9
Viața între clădiri	15
Activitățile în aer liber și calitatea spațiilor exterioare	31
Activitățile în aer liber și tendințele în arhitectură	39
Viața între clădiri – în condițiile sociale actuale	49
2. PREMISELE PLANIFICARII	
Proces și proiectare	53
Simțurile, comunicarea și dimensiunile	63
Viața între clădiri – un proces	73
3. CONCENTRARE VERSUS DISPERSARE:	
Proiectarea la nivel de oraș și de parcelă	
Concentrare versus dispersare	81
Integrare versus segregare	101
Atracție versus respingere	113
Deschis versus închis	121
4. SPAȚII DE TRECERE, LOCURI DE STAT	
Proiectarea de detaliu	
Spații de trecere, locuri de stat	129
A merge pe jos	133
A sta în picioare	145
A sta jos	155
A vedea, a auzi și a vorbi	163
Un loc plăcut din toate punctele de vedere	171
Margini permeabile	183
Bibliografie	198
Credite ilustrații	200

O scenă pe stradă

O zi obișnuită, o stradă banală. Pe trotuare trec pietoni, copiii se joacă în apropierea intrărilor în case, câțiva oameni stau pe bănci și pe trepte, poștașul duce corespondența, doi trecători se salută, doi mecanici repară o mașină, grupuri de persoane intră în vorbă. Acest amestec de activități în aer liber este influențat de un număr de factori. Mediul fizic este unul dintre ele: un element care le afectează într-un grad variabil și în moduri diverse. Activitățile în aer liber și seria de condiții fizice care acționează asupra lor constituie subiectul acestei cărți.

Trei tipuri de activități în aer liber

Pe scurt, activitățile în aer liber din spațiile publice pot fi împărțite în trei categorii, fiecare dintre acestea favorizate de condiții diferite ale mediului în care se desfășoară: activități necesare, activități opționale și activități sociale.

Activitățile necesare – desfășurate în orice condiții

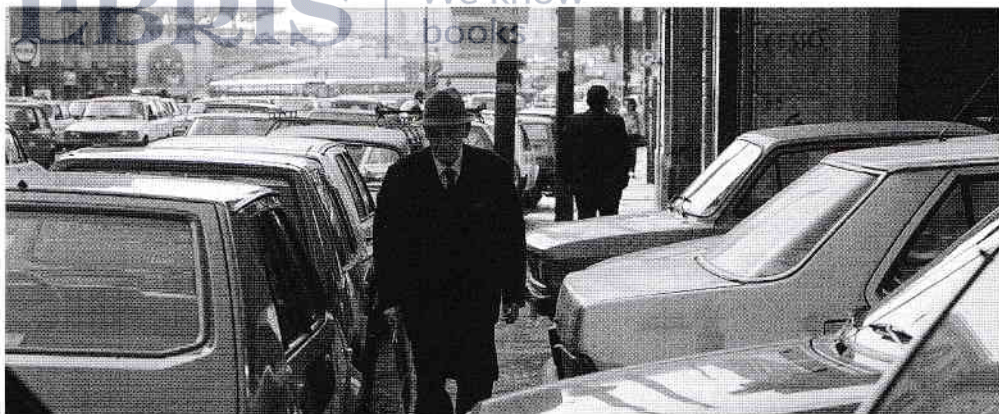
Activitățile necesare sunt acțiunile mai mult sau mai puțin obligatorii precum: mersul la școală sau la locul de muncă, cumpărăturile zilnice, așteptatul unui autobuz sau al unei persoane, rezolvarea unor treburi, distribuirea poștei; cu alte cuvinte, toate activitățile în care cei implicați trebuie neapărat să participe într-o măsură sau alta.

În general, sarcinile de zi cu zi și ocupațiile de tot felul aparțin acestei categorii. Printre altele, acest grup include marea majoritate a activităților care implică mersul pe jos.

Pentru că activitățile din această categorie sunt necesare, adesea obligatorii, iar incidența lor este influențată foarte puțin de cadrul fizic. Ele au loc pe tot parcursul anului, în aproape toate condițiile, și sunt mai mult sau mai puțin independente de mediul exterior. Participanții nu au practic de ales.

Activitățile opționale – desfășurate numai în condiții exterioare favorabile

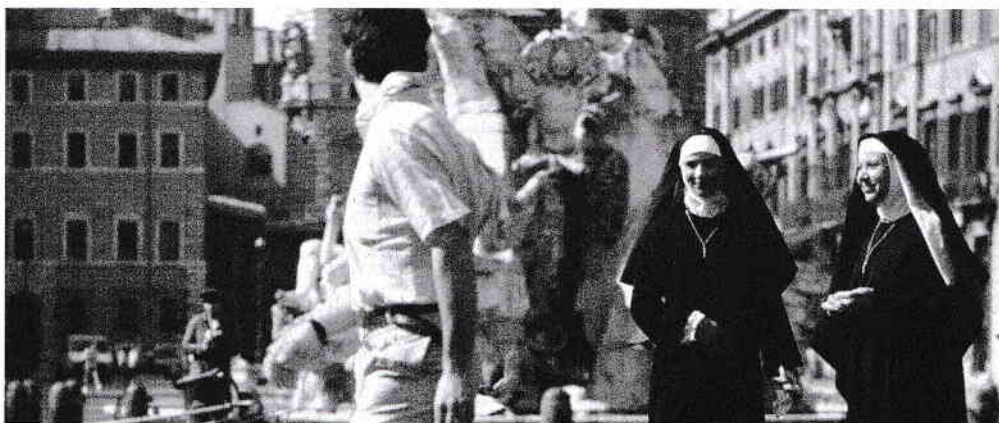
Activitățile opționale - cele la care se participă numai dacă există o dorință de a face acest lucru și dacă timpul și locul permit - sunt cu totul diferite. Această categorie include activități cum ar fi o plimbare pentru a lua o gură de aer proaspăt, a sta pur și simplu într-un loc, bucurându-te de viață sau a lenevi la plajă.

Activități necesare

Activități opționale

Activități sociale

Ele au loc numai atunci când factorii exteriori sunt favorabili, când vremea și locul asigură condiții optime. Această relație este deosebit de importantă pentru planificarea urbană întrucât majoritatea activităților de agrement care se desfășoară cu precădere în aer liber se află tocmai în această categorie. Activitățile opționale sunt în mod special dependente de condițiile fizice exterioare.

Activitățile în aer liber și calitatea spațiilor în care se desfășoară

Acolo unde spațiile în aer liber sunt de calitate mediocră, vor avea loc doar activități strict necesare.

Dacă spațiile în aer liber sunt de bună calitate, activitățile necesare se vor desfășura cu aproximativ aceeași frecvență - deși în mod clar tind să dureze mai mult, datorită condițiilor fizice favorabile. Pe lângă acestea, va avea loc și o gamă largă de activități opționale, întrucât locul și situația vor inspira oamenii să se oprească, să stea, să mănânce, să se joace etc.

În concluzie, pe străzi și în spații de proastă calitate se desfășoară un minimum de activitate; oamenii tind să se grăbească spre casă. Un mediu de calitate face însă posibil un spectru total diferit și mult mai amplu de activități umane.

Reprezentare grafică a relației între calitatea spațiilor publice și rata apariției diverselor activități.

Când spațiile în aer liber sunt bine realizate, activitățile opționale sunt întâlnite mai des. Mai mult decât atât, pe măsură ce frecvența acțiunilor opționale crește, și numărul de activități sociale se amplifică în mod substanțial.

	Calitatea mediului fizic	
	Nesatisfăcătoare	Bună
Activități necesare	●	●
Activități opționale	●	●
Activități „rezultante” (Activități sociale)	●	●

Dacă ne întoarcem la scena stradală care a reprezentat punctul de plecare pentru definirea celor trei categorii de activități în aer liber, vedem că activitățile necesare, opționale și sociale se găsesc într-o legătură strânsă. Oamenii se plimbă, se așază pe o bancă sau pe o treaptă și încep să-și vorbească. Activitățile funcționale, recreative și sociale se împletesc în toate combinațiile posibile. Prin urmare, această analiză a activităților în aer liber nu pornește de la o categorie unică și limitată. Viața dintre clădiri nu se rezumă la trafic pietonal sau de agrement ori la activități sociale, ci cuprinde întregul spectru de acțiuni care, combinate, conferă spațiilor comune ale orașelor și zonelor rezidențiale semnificație și farmec.

Atât activitățile necesare, funcționale, cât și cele opționale, de relaxare au fost examinate în profunzime de-a lungul anilor în diferite contexte. În schimb, activitățile sociale și relațiile dintre ele au beneficiat de mult mai puțină atenție.

Aceste realități constituie punctul de plecare a următoarei analize - mai detaliate - a activităților sociale din spațiile publice.

*Contact superficial,
totuși contact*

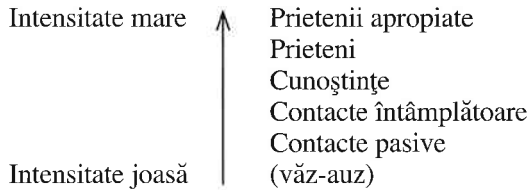
Viața între clădiri –
nevoia de contact

Nu e ușor de stabilit cu precizie ce înseamnă viața din spațiile publice pentru *nevoia umană de contact cu ceilalți* [14].

Oportunitățile de întâlnire și activitățile zilnice în spațiile publice ale unei zone urbane sau rezidențiale le permit oamenilor să se afle printre semenii lor, să vadă, să audă și să se confrunte cu experiențele altora în diverse situații.

Aceste simple contacte „văz-auz” trebuie puse în relație cu alte forme de interacțiune și considerate parte integrantă din gama completă a activităților sociale, de la interacțiunile minime până la cele complexe, cu implicații emoționale.

Baza următoarei sinteze schematice a diverselor forme de contact o reprezintă conceptul variației gradului de intensitate a interacțiunilor umane.

În termenii acestei grile, viața între clădiri reprezintă în principal contactele de joasă intensitate – superficiale - amplasate la baza scării valorice. Comparativ cu celelalte forme de contact, aceste interacțiuni par ne semnificative; cu toate acestea sunt importante atât în sine, cât și ca premise ale altor interacțiuni mai complexe.

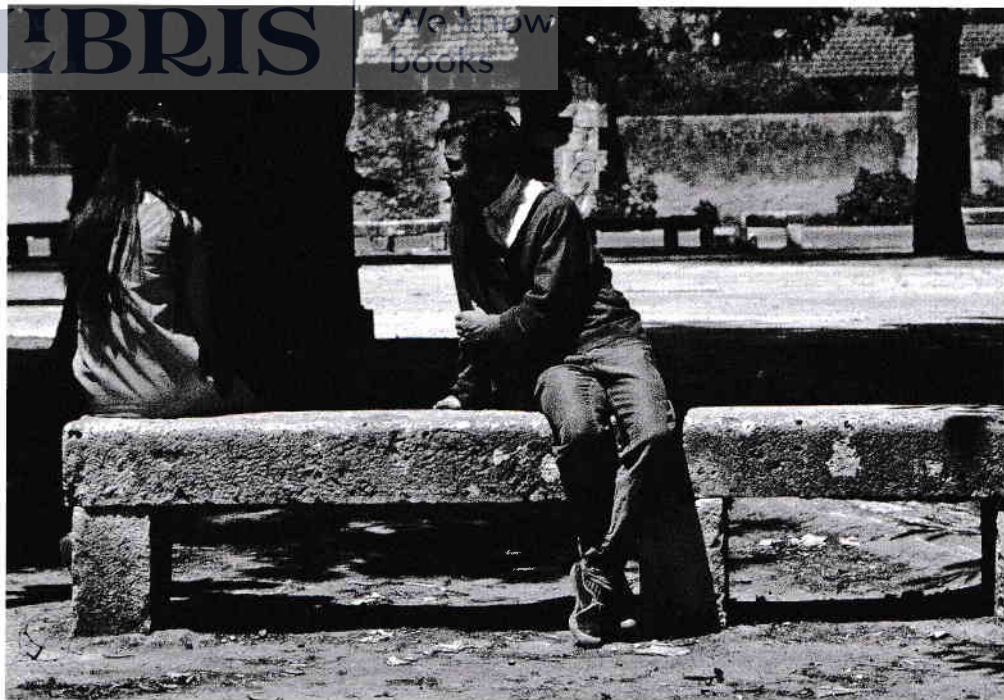
Oportunitățile oferite de posibilitatea de a întâlni, a vedea și a auzi alte persoane includ:

- contact la nivel minim
- un posibil punct de plecare pentru contacte la alte niveluri
- posibilitatea de a menține contactele stabilite deja
- o sursă de informații despre lumea socială din afară
- o sursă de inspirație, stimularea experienței.

Un posibil început pentru contacte la alte niveluri

EBRIS

We know
BOOKS

O formă de contact

Posibilitățile de contact de minimă intensitate din spațiile publice sunt probabil cel mai ușor de descris prin situațiile care se creează în absența lor.

Dacă activitatea din afara clădirilor lipsește, dispare și baza scării contactelor umane. Diversele nuanțe care fac tranziția între a fi singur și a fi împreună cu alții sunt eliminate. Granițele între izolare și contact devin mai pronunțate – oamenii ori sunt singuri, ori sunt în compania altora din motive precise, care cer efort și implicare.

În schimb, în spațiile publice oportunitatea de a fi înconjurat de alții vine de la sine, fără obligații și fără strădanii. Spațiile dintre clădiri dau posibilitatea de a ieși la plimbări ocazionale, de a face un ocol pe o stradă principală în drumul spre casă sau de a te opri pe o bancă din apropierea intrării într-o clădire, pentru a zăbovi o vreme printre oameni; oferă pretextul de a merge la cumpărături în fiecare zi, deși poate este mai practic să mergi doar o dată pe săptămână. Chiar și o privire aruncată pe fereastră din când în când, atunci când ai la ce te uita, poate însemna o recompensă, o alinare. Prezența altor oameni, posibilitatea de a-i vedea și de a-i auzi, de a primi semnale de la ei, reprezintă experiențe care înving singurătatea. Chiar dacă nu ești cu cineva anume, te afli totuși printre alții.

Spre deosebire de observarea pasivă a experiențelor altora la televizor, într-o emisiune sau într-un film, în spațiile publice individul este prezent el însuși - participând la un nivel modest, dar cu siguranță participând.